

PATENTTILAKITYÖRYHMÄN 19. KOKOUS

Aika keskiviikko 26.4.2024 klo 12.30 – 14.30
Paikka Valtioneuvoston kokouskeskus, Eteläesplanadi 4, neuvotteluhuone Sali 9
Läsnä Maija Lönnqvist / teollisuusneuvos, TEM (pj.)

Marjo Aalto-Setälä / johtava lakimies, Patentti- ja rekisterihallitus
Timo Minkkinen / sotilasyli-insinööri, Pääesikunta
Karri Leskinen / toimitusjohtaja, Boco IP Oy Ab, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry
Jaakko Ritvala / markkinaoikeustuomari, Markkinaoikeus
Pauli Laitinen / Manager, IPR, Valtion teknillinen tutkimuslaitos VTT Oy
Albert Mäkelä / asiantuntija, Suomen Yrittäjät ry

Tanja Müller / johtava asiantuntija, TEM (sihteeristö)
Stiina Löytömäki / erityisasiantuntija, TEM (sihteeristö)
Olli-Pekka Sievänen / johtava neuvontainsinööri, Patentti- ja rekisterihallitus (sihteeristö)
Noora Laine / lakimies, Patentti- ja rekisterihallitus (sihteeristö)

Kutsuttuna paikalla
Tapio Halkola / erityisasiantuntija, Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry

(Poissa: Peppiina Huhtala / asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK; Johanna Flythström / asianajaja, Suomen Asianajajaliitto SAL; Anna Vuopala / hallitusneuvos, OKM; Tommi Nordberg / neuvotteleva virkamies, PLM; Minna Aalto-Setälä / lakimies, Keskukskauppakamari; Heidi Adler / johtaja, IPR, Orion Oyj, Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry; Pinja Jaspers / ASM Microchemistry Oy, Patentti-insinöörit ry)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.35.

2. Osallistujien toteaminen ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja toivotti tervetulleeksi kokoukseen kuultavaksi kutsutun PIA ry:n erityisasiantuntija Tapio Halkolan.

Pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Maanpuolustuskeksintölain uudistaminen – erityisesti puolustuskeksinnön määritelmään ja salaisen patentin myöntämiseen liittyvät kysymykset

Tanja Müller (TEM) esitteli alustavia pykäläluonnoksia. PL 15 §:ssä säädetty omaisuudensuoja on relevantti lainvalmistelun kannalta. Keksinön salaaminen tarkoittaa myös omaisuuden suojan rajaamista, vaikka omistusoikeus sinänsä säilyisikin patentinhakijalla. Myös patentoitavissa olevat keksinnöt, joille ei vielä ole myönnetty patenttia, ovat omaisuudensuojan piirissä.

Puolustuskeksinnön määritelmän osalta sääntelyn täsmällisyys ja tarkkarajaisuus ovat merkityksellisiä omaisuuden suojan rajaamisen näkökulmasta. Puolustuskeksintö voitaisiin määritellä esimerkiksi niin, että se tarkoittaisi keksintöä, joka pääasiallisesti liittyy puolustustarvikkeisiin. Keskustelussa tuotiin esiin, että määritelmän rajaaminen puolustustarvikkeisiin olisi haasteellista, koska ehdotetulla kirjauksella Puolustusvoimille tärkeät kaksikäyttötuotteet jäisivät määritelmän ulkopuolelle. Puolustustarviketta parempi termi olisi puolustusmateriaali. Keskusteltiin siitä, millä tarkkuudella puolustuskeksinnön määritelmästä on tarpeen säätää lain tasolla ja miltä osin määritelmää voitaisiin täsmentää lakia alemman tasoisessa sääntelyssä. Perusoikeuksien (ml. omaisuudensuoja) yleiset rajoitusperusteet edellyttävät, että sääntely on lain tasolla ”riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista”. Käytännön näkökulmasta olisi hyvä, jos lakitekstiin jäisi väljyyttä. Patentinhakijan näkökulmasta olisi oltava ajantasainen lista siitä, minkälaiset kaksikäyttötuotteet voisivat tulla sääntelyn piiriin. Listaa voisi myös tarvittaessa päivittää lakitekstiä helpommin.

Keskusteltiin muutoksenhakumahdollisuudesta Puolustusvoimien päätökseen keksinnön salassapidosta. Muutoksenhausta on tarpeen säätää, mutta siitä ei ole vielä pykäläluonnosta. Muutoksenhaku menisi lähtökohtaisesti HAO:n, mutta on syytä pohtia, tulisiko se säätää MaO:lle, joka käsittelisi myös puolustuskeksintöihin liittyviä korvausasioita.

Keskusteltiin mahdollisuudesta luoda Suomeen ns. foreign filing licence –menettely, jolla hakija voisi varmistua siitä, että keksinnölle saa hakea patenttia muualta kuin Suomesta (silloin kun kyseessä on puolustuskeksintö). Todettiin, että jos hakija epäilee, että hänen keksinnöllään voisi olla merkitystä maanpuolustukselle, voi hän jättää patenttihakemuksen PRH:lle. Jos PRH:lta/Puolustusvoimista ei kuulu mitään 6 kuukauden sisällä hakemuksen jättämisestä, hakija voi huoletta hakea patenttia esimerkiksi USA:sta. Teknisesti ”foreign filing licence” olisi sama asia kuin patenttihakemuksen jättäminen PRH:lle. Lupahakemuksessa olisi samat tiedot kuin patenttihakemuksessa.

Pykäläluonnosten mukaan Pääesikunta käsittelisi Suomessa puolustuskeksintöjen salassapitokysymykset. Todettiin, että Nato-sopimuksen voimaansaattamislaissa Pääesikunnalle on annettu oikeus delegoida ao. tehtäviä myös alaisilleen yksiköille, kuten Puolustusvoimien tutkimuslaitokselle tai logistiikkalaitokselle. Vastaavaa mahdollisuutta toivotaan myös suomalaisten puolustuskeksintöjen salassapitokysymysten käsittelyyn.

Keskusteltiin siitä, tulisiko salassa pidettävä patenttihakemus ”jättää lepäämään” vai käsitellä loppuun, niin että patentti myönnettäisiin ilman keksinnön julkistamista. Lepäämään jättämistä pidettiin parempana ja selkeämpänä vaihtoehtona, sillä ”salainen patentti” ei kuitenkaan antaisi patentinhaltijalle samoja oikeuksia (esim. kiello-oikeus) kuin tavallinen patentti. Keskusteltiin siitä, miten pitkälle hakemusta tutkittaisiin ennen lepäämään jättämistä. Hakijan olisi hyvä saada ainakin tieto siitä, onko kyseessä sellainen keksintö, johon patentti myönnettäisiin, jos ja kun salassapitointressiä ei enää ole.

4. Puolustus- ja ilmailuteollisuus PIA ry:n kuuleminen

Tapio Halkola esitteli PIA ry:n näkemyksiä maanpuolustuskeksintölain uudistamiseen. Puolustuskeksintöjä tulisi voida hyödyntää liiketoiminnassa turvallisuusintressit huomioiden. Nykyisin patentin hakemista saatetaan vältellä, koska pelätään keksinnön pakkolunastusta, joten lainsäädännön muuttaminen niin, että yksityiset tahot voisivat omistaa puolustuskeksintöjä, voisi kannustaa puolustusalan yrityksiä patentoimaan keksintöjään nykyistä enemmän. Kyse on puolustuspolitiikan lisäksi teollisuuspolitiikasta.

Maanpuolustukselle merkityksellisten keksintöjen pakkolunastaminen valtiolle ei ole teollisuuden etu.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään keskiviikkona 22.5.2024 klo 10-12 (Eteläesplanadi 4, Sali 4).

6. Muut asiat

Ei muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.15.

Jakelu Työryhmän jäsenet.